Letošnje vreme.

Vsi pojte rakom žvižgat
Vremena vi preroki!
Prešerin.

Nevoljno slišimo marsikoga tako letos mrmrati, in po pravici. Letina je večidel slaba, in žalibog, da sta jo uganila letos vremenska preroka: Mathieu de la Drone na Francozkem in dr. Škofka na Marskem. Čujmo, kaj Francoz prerokuje na dalje. Druga polovica sedanjega meseca — pravi — bode deževna. Od vseh Svetih blizo do Božiča (20. dec.) bode v velikem delu Evrope zeló deževalo, po gorah pa bo padlo grozno veliko snega. Zato bojo, posebno v več krajih Francozkega in Laškega, silne povodnje. — Koliko tega vremena bode zadelo naše kraje, ni sicer rečeno, to pa že čutimo zdaj, da kožuh in zakurjena peč sta lahko strpeti.

Naj pri tej priliki omenimo še to, da prof. Witte v Aschersleben-u razodeva večletne svoje skušnje o vremenstvu, po kterih trdi, da po mesecu (luni) se zeló ravná vreme. Na podlagi teh skušinj nam za zimo prerokuje to-le:

Če pozimi prvi krajec nastopi med 8. uro zjutraj in 11. zvečer, bode toplo, — če pa nastopi med 11. uro zvečer in 8. zjutraj, bode mrzlo. Če pozimi zadnji krajec nastopi med 8. uro zjutraj in 11. zvečer, bode mrzlo, — če pa nastopi med 11. uro zvečer in 8. uro zjutraj, bode toplo.

To opazovati nikomur ni težko, ker mu pratika sama vsaki mesec pové lunine premembe. Da napovedovati (prerokovati) vreme ni ravno tako norčavo, kakor nekteri mislijo, je gotovo, ako se to opira na velikoletne in mnogostranske opazovanja, in če tiči in druge živali že davno pred čutijo prihodnje vreme, zakaj bi človek ne iskal ključa, da se tudi njemu odpré pogled v prihodnji čas. Da bi pa o tem se ne pripetila nobena pomota, kdo more zahtevati to?

Starinske stvari.

Dodatek o gomilah.

Iz Čmureka na Štaj. Kraj levega brega reke Mure še imajo današnji dan skoro vse vesnice imena ali čisto slovenske ali nekoliko pokvarjene z očivestno korenino, kakor jih je dovolj po Nemškem; le nektere so skozi in skozi ponemčene. Tù so od Spielfelda do Radgone: Kerstdorf = Kršovina, Lichendorf = Lehance, Schwarza = Črmec, Sugoric = Zagorica, Sibink = Zibika, Miselsdorf = Mišenci ali Muže, Gosdorf = Gosja ves, Razendorf = Racja ves, Düpersdorf = Dobrnica, Purkla itd.

V Črmcu, zlasti pa v Račji vesi je že dosti preoranih in prekopanih, več pa še neprekopanih prestarih gomil ali grobov. To jesen sem v Račji vesi v roke dobil tam lani skopan pepelnik, kteremu ni lahko para po podobi in veličini. Ta pepelnik je zelenkasta steklena posoda, vsa polna v prestarem steklu navadnih mehurčekov, velika do 3 bokalov ali pintov, podobna pokvečenemu, vampastemu cvaršaku, zdaj v Ivanišču ali Johaneumu hranjena. Pokrita je bila s kamneno ploščo, na 4 vogle s kamnjem obzidana, in v njej je bilo nekoliko črnele oglenaste prstí.

V drugih gomilah so našli črno glinaste pepelnike, podobne maseljskemu loncu ali majoliki brezlocni, ali kak meden kapec; v eni tudi 3 žeblje. — Iz Račje vesi, ktera je na mali višini, drží do starodavnih sila razširjenih gomil ravna, s kremenjem potaracana cesta, 4—5′ široka, toda tarac se le na nekterih krajih še očitno vidi.

Ni še na tenko dognano, kaj te prestare gomile pokrivajo, ker so nekdaj skoro povsod po vladajoči šegi mrliče spravljali, kakor je po naših slovenskih pokopališčih dokaj nemških nagrobnic nad umrlimi Slovenci.

Rimljani so navadno kraj cest in po svojih vrtih ostanke sežganih mrličev pokopavali in nagrobnice v spomenike pisali. Tukaj pa ni ne ene črke na kterem kamnu najti. Rimski ne bodo tedaj ti grobi? — Ostale imena vesnic, kterim tudi pravlica ne vé druzih, pa trobijo na glas, da so od nekdaj Slovani tukaj živeli, umirali in umrle spravljali. Da bi, kakor nekteri hočejo, keltiški bili, ni tako glasnih dokazov. M. *)

Prislovice in reki iz Istre.

Napisal prav tako, kakor jih je med narodom čul J. Volčić.

Ki se tuži, ta prosi.
Ki prosi, ta pogiba.
Ti biš rad s tujim trbuhom šparal.
Ki se hvali, se prevali.
Ki je lačan, neka vodu pije.
Dobro jisti, dobro piti, lepo se nositi, niš ne dobiti, dobre volje biti, to ne more biti.
Ki dá vuku koze past, mu meso poji, kosti pusti.
Bolje je imati malo, nego nimalo.
Slabo je, kada se glad za žeju uženi.
Ki brez mene ji, meni prijatel ni.
Pogače ni brez muke.
Ti je mačka kvas pojila. (Ako komu ne gré po sreči.)
Bolje se je lačno od stola stati, nego sramotno ostati.
Ki se k stolu sili, ima visoku glavu ili prazan trbuh.
Prvi je sused, nego otac i mati.
Otca i mater pusti, a susedu ugodi.
Ako se zameriš otcu i materi, ne zameri se susedu. (Roditelji umrjejo, sosed ostane.)
Ki nazada pogleda, lahko na znak pade.
Ki pravo dela, pravo ima, neka se neboji ni Boga ni mrava (= vraga).
Nisi zadovoljan, ako ti kokoša dva jaja na dan ne znese.
Z malim se živi, a brez nič se ne more.
Stavi Mare na mlavu (drog) ča si naprela Martinske noći i Ivanski danki. (Pokaži delo.)
Bolje je delo pred sobom stvoreno, nego za sobom puščeno.
Čuda dima, malo ognja.
Čuda se dimi, malo se peče.

Slovansko slovstvo.

* *Vévodstvi Korutany a Krajina* v geografičko-statistickém i historickem přehledu. Sepsal Jos Erben, profesor v c. k. vyšči reálni škole české a docent statistiky průmyslu na polytechnickem ústavé zemském v Praze. — Cena 68 kr. n. d. V Praze nakladem J. L. Kobera 1865.

Radostne naznanjajo „Novice“ to zanimivo knjižico, ktera nam na 146 straneh Koroško in Kranjsko vojvodino v zemljopisnem, štatističnem in zgodovinskem obziru tako na drobno noter do današnjega dné popisuje, da čitatelj iz tega popisa vse zvé, kar mu je v poznanje teh dveh dežel vediti treba. Kakor pridna bčelica je slavni pisatelj nabiral gradivo tako marljivo, da se lahko reče, da celó domačini se v mnogih rečeh morejo podučiti s to knjigo. Gosp. prof. Erben je lansko leto od vredništva českega „naučnega slov-

*) Tudi ona že davno pozabljena stvar nikakor ni kalila srčnega prijatelstva. Vred.